

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 263.

V Ljubljani, v sredo 17. novembra 1886.

Letnik XIV.

Časniški kolek.

Časniški kolek je zver nikdar sita. Krajcarje zoblje, pa jih nima nikdar zadosti. Zato jo smemo že brez skrbi škodljivi zverjadi prištevati. Nahajal se je ta škodljivec svoje dni po celi Evropi. Spoznavši pa njegovo škodljivost, so ga jeli povsod preganjati in zatrti so ga tudi povsod, le v Avstriji še ne. Avstrija tostran Litave — ne vemo, kako bi rekli, da smé ponosna biti ali kaj — da se edino le na Turškem in pa v njenem zavetju še nahaja škodljivec, kterega drugod svet le še po imenu in ako mu kak avstrijski list v roke pride, tudi po podobnosti pozná. Koliko pa ta škodljiva stvar na leto stane avstrijska ljudstva, to se dá komaj dopovedati. Tudi v Avstriji so skušali državni poslanci zver obglaviti, a ni se jim posrečilo, ni jih bilo zadosti, in ljubljenez gospoda finančnega ministra je ostal in še dalje krajcarje zoblje, rodi pa milijone. Vse se boji javnega mnenja, a naš škodljivec se za to prav nič ne zmeni, naj ga javno mnenje še tako obsoja trdno stoji, naj so tudi razne peticije zaradi njega napravile daljno pot na Dunaj, da bi mu tla spodmaknile! Poznate li škodljivca, ki ovira, da se ne more narodom avstrijskim poojstriti „uma svitli meč“, da ne more svitljeje svetiti razumnosti svetilka? Zver ta je — pogledajte ji na čelo — časniški kolek.

Da, ta je, ki časnikarstvo tlači, kakor mōra, ob enem pa tudi naročnika samega. Vsak list bi bil takoj za krajcar cenejše, ko bi ne imeli časniškega koleka. Kaj krajcar, bo morda kdo ugovarjal, to niti vredno ni, da bi človek govoril. O pač, je že vredno, kajti pomisli, da tū veljá: „Zrno do zrna — pogača in kamen do kamna palača.“ Ta krajcar, za kterega imaš na „Slovenca“ vtisnjenega cesarskega orla, navadno kje spodaj v kakem kotu, znaša samo pri enem samem naročniku našega lista na leto 3 gld.; za tri goldinarje bi toraj naročnik lahko list ceneje dobival!

Prezanimiva je zgodovina zatiranja časniškega koleka, da bi je ne omenili, če prav dober Avstrijan ne more lahko tega čitati, da bi ga ne bolelo srce zaradi tolišnje trdovratnosti, s kakoršno se ta ujeda še naših listov drži. Angleži so že leta 1855

prišli do prepričanja, da je časniški kolek narodnemu duševnemu razvoju to, kar je coklja pri vozu, in so ga odpravili. Hud je bil ta vdarec za državne finance, kajti kar h krati odpadlo je 263.000 funtov šterlingov, kar je po našem blizo 3.000.000 gld. To pa kramarskih Angležev ni prav nič motilo, kajti davek, ki so ga tū zgubili, pridobili so si po drugi strani. Dobiček v duševnem oziru je bil pa takoj očitviden, kajti 107 novih časnikarskih podjetij je nastalo. Leta 1850 so imeli 650 listov, 6 let kasneje pa že 711. Trideset let pozneje, leta 1885 znašalo pa je število angleških časnikov 3350. V tej svoti so dnevniki, tedniki, polumesečniki, mesečniki in četrtletniki.

Francozje odpravili so časniški kolek leta 1870 in se je število časnikov od tedaj pa do danes tudi že podvojilo. Nemški državni zbor sklenil je leta 1874 postaviti, ki je odrekala pravico časniškemu koleku. Švicarji in Norvežani te čudne prikazni pri domačih listih sploh nikdar poznali niso; Belgijci in Lahi so ga odpravili leta 1848, Madjari pa dvajset let kasneje — leta 1868. Le pri nas se ta škodljivec drži listov, kakor klōp kože. Dobili smo ga, ako se ne motimo, leta 1789 — bo toraj čez dobri dve leti že stoletnico praznoval, če ga ne vzame poprej slana. Prvo njegovo življenje je bilo kratko, kajti ni večje starosti včakal, kakor nekaj čez dve leti. Leta 1791 so ga odpravili. Leta 1802 so ga pa iz novega vpeljali in od tedaj se je držal do leta 1850. Takrat so ga pa zopet za vse domače liste odpravili. Časnikarstvo tudi sedaj ni dolgo prosto dihalo, kajti že leta 1858 vpeljal se je zopet ta kolek za vse liste, kateri so kaveji podvrženi. Od tedaj tlači nas ta mōra še dandanes in kakor vse kaže, še ni nade, da bi se odpravila, če prav se na Dunaji že zopet pripravlja peticija v tej zadevi za državni zbor. Vendar nam pa ne more nihče nade vzeti, da bo svoje dni tudi Avstriji napočil dan, ko se ga bomo znebili. Pesniki sicer trdijo, da dobro dé človeku, če vé, da ima v nesreči prijatelje — tovariše, ktere ravno tista nezgoda tare. Naši tovariši v tem oziru so Turki, ker tam doli se ta zverjad tudi jako dobro počuti, a to nam je jako pičla tolažba!

„Že prav“, bo kak denarničar rekel, „a kako

pa more avstrijski finančni minister toliko milijonov pri tolikih stroških pogrešati? Mar li naj se novi davki nakladajo, ko so že ti neznosni?“ Prav zato je tudi finančni minister ugovarjal. Resnica je, da omenjeni minister ne more brez teh milijonov biti, saj le še novih potrebuje. Prav tako; tudi mi mu jih ne mislimo vzeti, pač pa nov davek vpeljati. Čemu borzijanci, ki s tisočaki, tudi milijoni, le kar igrajo, ki na dan po pet, deset ali celo sto tisoč goldinarjev zaslužijo, še dandanes ostajajo brez davka, dasi poslanci, ljudstva in zdrava pamet to tirjajo že leta in leta?

Kaj pak? s takim davkom bi se znal kak Abrahamov potomec razžaliti, toraj reč le lepo pri miru pustiti! Žal, da na borzijance se ima ozir, na druge davkoplačevalce ne. Je pa li to pravično? Je pa li to modro? Naj imenuje to kdo pravično, modro, ali kakor rad, mi temu ne moremo pritrdovati. Dostavljamo le še, da borza ni edina, ki bi smela se po vsi pravici obdačiti, ampak še marsikaj drugega, pa pustimo brezvspešno razlaganje.

Lahko se tudi nadalje ugovarja: „Potem bo še več časnikov, vsaj jih je že tako preveč.“ Res jih bo še več, kakor se kaže pri vseh deželah, kjer se je časniški kolek odpravil, pa kaj za to? Kar bo življenje v sebi imelo, t. j., kar bo potrebno, kar bo koristno in podučno, bo živelo, kar pa ne, naj pogine, saj škode drugi ne bo imel, kakor le častiželen ali koristoloven neprevidnež, ki ni znal ali hotel vedeti, kaj zamore živeti, kaj ne.

Med marsikterimi ugovori, ki jih zná še ta in drugi imeti, je navadno ta-le: „Potem bi imel tudi umazan писаč prosto roko, svoje škodljivo seme sejati.“ Tudi to je res; ali le na videz. Rajši se množi hudo, kakor dobro; to je že navada, odkar svet stoji, pa bode tudi navada, dokler bodo ljudje na svetu. Mar li je sedaj drugače? Vkljub časniškemu koleku, le pogledajte po svetu, kolika večina nič vrednih, brezbožnih zapeljivih časopisov, nasproti kako malo poštenih, vsestransko pravičnih časnikov! Na prste lahko šteješ politične dnevnike in tednike, kateri delujejo odkritosrčno in zavedno le v pravi blagor in poduk ljudstva. Da se hudo množi in razširjuje, pa tudi niso le časniki in časnikarji krivi, ampak bralci in naročniki sami, ki

LISTEK.

Carstvovanje Katarine II. (1762—1796).

Po Solovjevu in drugih spisal J. Steklasa.
(Dalje.)

4. Prva turška vojska.

Leta 1771 sta bila večidel po zaslugi generala Veismana osvojena od Rusov oba brega Donave, od Žurževa do črnega morja. Na drugi strani pa se je podal knez Vasilij Mihajlovič Dolgoruki v Krim. Razbojniki, ki so bili navajeni skozi več vekov napadati tuje dežele, niso zdaj umeli svoje lastne obraniti: v dveh tednih osvojil si je Dolgoruki ves polotok. V poprejšnjih časih je hitel glasnik za glasnikom v Moskvo z vestjo o približevanju strašnega Gireja-kana k Oki; zdaj pa je javljal vestnik za vestnikom osupnjenemu Petrogradskemu dvoru glase o neobičajnih vpehah generala Dolgorukega: z jutrom pride eden, opoldne drugi, pred zapadom solnce tretji, kakor se glasi v vojaškem povelju.

5. Prva delitev Poljske in mir s Turško.

V tesni zvezi s turško vojno so bili odnošaji poljski. Čartorijskim in samemu kralju Stanislavu je bila turška vojska prilična, ker so se ruske čete razdelile in da bi Poljska postala zopet neodvisna od Rusije, jej niso hoteli pomagati, da napravi mir na Poljskem ter ugonobi konfederacije, kajti nadjali so se, da bode sprememba bojne sreče kakor tudi zagovor evropskih držav za Poljsko prisilil rusko carico zapustiti dissidente ter se odreči garanciji obstoječega državnega reda na Poljskem. Zastonj jim je Petrogradska vlada predlagala, da izdadó pomirbeno razjasnenje na račun garancije, ter celó obetala, da hoče delovati na omejitev dissidentskih pravic, ako hočejo sami dissidenti žrtvovati nekoliko svojih pravic na pomirenje domovine: kralj in velemožje niso hoteli delovati na nobeno soglasje, pričakovaje za-se boljših časov, ko bode Rusija prisiljena odstopiti vse; a med tem se niso niti kralj, niti velmožje sramovali prositi za denar pri ruskih poslancih. Vse je toraj zavisilo od izvršitve turške vojne. Rusija je

seveda vsled njenih sijajnih zmag ni mogla dokončati brez dobička. Katarina je zahtevala toraj za Rusijo en manji otok v Arhipelagu zaradi ruske trgovine; vrh tega pa je zahtevala tudi nezavisnost Krima od Turške ter nezavisnost Moldavije in Valahije; ali Avstrija ni hotela na noben način odobriti poslednje ter se grozila Rusiji z vojsko. Le-ta vojna ne bi bila nevarna za Rusijo v zvezi s Prusijo; ali Friderik II. ni hotel pomagati Rusiji brez koristi. On je sestavil osnovo, po kateri bi se imele vse te zadeve rešiti brez vojne z velikimi dobitki za Prusijo. Že leta 1770 so avstrijske čete zasedle nekatere dele poljske dežele; Prusija se je ravnala po zgledu Avstrije; a leta 1771 se je obrnil Friderik II. na Petrogradski dvor s predlogom, da naj bi dobila Rusija odškodbo, ktera jej pripada po vsej pravici, ali ne od Turške, nego od Poljske, pri čem si bodete tudi Prusija in Avstrija vzeli nekaj kosov Poljske; v slučaju pa, ko ne bi to odobrila, izrazil se je Friderik jasno, da se Rusija ne bi mogla nasloniti na njegovo pomoč v vojni z Avstrijo. Predlog je bil sprejet, in tako se je dogodila prva delitev Poljske l. 1772.

rajši po škodljivem sadu segajo, kakor po koristnem, ki brez resnega pomisla in brezvestno liberalne in brezverne, toraj zapeljive časnike podpirajo, naročujejo in razširjajo. Naj bi takih nepremišljenih bedakov ne bilo toliko na svetu, bi tudi zapeljivih časnikov ne bilo toliko število.

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. novembra.

Notranje dežele.

Med *Avstrijo* to in onostran Litave pokazali so se gledé naše balkanske politike. razni nazor, ki niso kdo vé kako pomenljivi, vendar pa vsekako zanimivi. Najprvo sta si nasprotna bila dolgo časa dva glavna politikarja v naši zunanji politiki: grof Kalnoky in grof J. Andrassy. Dolgo časa je Andrassy Kalnokyju nagajal in njegovo politiko grajal, kjer koli je mogel. Konečno se je ta opozicija že samemu cesarju odveč zdela in je Andrassyju sporočil željo, da naj nikar ne nagaja. Mož je na to glavo vklonil in je obljubil pripoznati našo zunanjo politiko, če tudi se morda v posamičnostih ne bo z njo strinjal. Prav tako se je prestolni govor v ogrski delegaciji drugače sprejel, kakor v avstrijski. Poslednja je z navdušenjem pozdravila cesarjevo nado, da se bodo bolgarske homatiije vendar-le brez boja rešiti dale. To je znamenje, da kar nas je to stran Litave „smo vsi za ohranjenje miru in si nihče ne želi boja z Rusi“. Majdarom se je pa pri ravno tej točki silno nos obesil, ker si Madjari še dandanes ničesa bolje ne želé, kakor vojnega plesu, ki bi ga ruski kozaki z našimi huzarji napravili. Zato pa Madjarom današnja naša zunanja politika tudi ne ugaja in nam očitajo, da smo nasproti Rusom preveč prizanesljivi, ker so Rusi v svoji politiki tako nezanesljivi in vetrnjaški. Le pazite, pravijo Madjari v eno mer, prepričali se bote, kako grozno da bo Rusija Avstrijo še na led speljala. Da so Madjari taki pesimisti, jim ni zameriti, kajti leta 1849 še vedno ne morejo pozabiti. Pa — tudi to se bo pleglo, naj že bo kakor hoče in ni se bati, da bi delegaciji ne rešili svoje letošnje naloge v najlepšem sporazumljenju. Razložek bo konečno le ta, da bo avstrijska delegacija oziraje se na svoje politične nazore lahko grofu Kalnokyju zaupnico dala, Madjari mu pa ne zaupnice tudi ne bodo izrekli. Toliko imajo vendar le pri vsi svoji zagrizenosti oči odprte, da so sprevideli, da sedaj ni čas kakoršnih koli korakov delati, ki bi krizo pospeševali.

Gledé poduka v *krščanskem nauku* po ljudskih šolah dobili so okrajni šolski sveti nalog, da naj povsod ondi, kjer se kaka nova šola ustanovi ali pa že obstoječa razširi, pričetek poduka objavijo dotičnemu župnijskemu uradu, da se bo mogel tudi poduk v krščanskem nauku vselej pravočasno pričeti. Ob enem se je okrajnim šolskim svetom tudi naročilo, da naj s predlogi za otvorjenje nove šole ali za razširjenje že obstoječe vse pripravno vkrnejo, da se zagotové stroški, ki bodo v zvezi s podukom krščanskega nauka. Da se to doseže, treba bo namreč okrajnim šolskim svetom staviti posebne predloge za remuneracijo katehetov, kjer je postavno vtemeljena. Po šolah pa, ki so zunaj župnijske vasi, glasiti se mora dotični predlog tudi za voz, s katerim se bo katehet v šolo vozil, ali pa za primerno denarno odškodnino. Da se je reč sedaj sprožila, gré v prvi vrsti hvala nekterim cerkvenim gosposkam, ki so gledé tega pri naučnem ministru popraševale, kaj je prav za prav s tistimi sklepi gledé katehetov in podučevanja krščanskega nauka na ljudskih šolah, o katerih je bilo že zdavnej govorjenje. Če bi se ne bila cerkvena gosposka zadeve poprijela, bi morda še sedaj vse pri starem ostalo.

na predlog Pruske je Rusija dobila Belorusijo, Avstrija Galicijo, Prusija Pomeransko in del Velike Poljske.

Vojna s Turško se je dokončala l. 1774. 10. julija so bile podpisane v ruskem taboru pri Kučuk-Kajnardži pogodbe miru; sultan Abdul-Hamid se je obvezal: 1. priznati neodvisnost Tatarov krimskih, budžaskih in kubanskih; 2. odstopiti Rusiji Azov, Krč, Jenikul in Kinburn; 3. dovoliti ruskim trgovskim ladijam svobodno brodarenje iz Črnega morja v Sredozemno; 4. podeliti ruskim podložnim v turških deželah vse pravice, ktere so uživali Francozi in drugi narodi z najbolj vgodnimi pogodbami; 5. pomilostiti vse svoje krščanske podanike, ki so bili zapleteni v zadnji vstanek; 6. dopustiti, da ruski poverjeniki v Carigradu zastopajo pred Divanom (turško vlado) moldavske zadeve; 7. plačati za bojne stroške 4.500.000 rubljev; 8. priznati carski naslov ruski vladarici. — Rumjancov je dobil po tej vojni naslov Zadunajski, Dolgoruki — Krimski, Orlov — Čezmenski. (Dalje prih.)

Nove *puške repetirke* po Manlicherjevem načinu, s katerimi misli naš vojni minister našo vojsko oborožiti, menda nikakor niso tako izvrstne (saj tako se čita po mnogih časnikih), kolikor milijonov bodo veljale. Govori se, da je puško repetirko inženir Manlicher najprvo ponudil Rusom, kateri je pa niso sprejeli, rekoč, da ni praktična. Tak odgovor v prvem trenutku človeka osupne; če pa le nekoliko značaj take puške premisliš, boš pa nehoté sam priznal, da imajo Rusi prav. Puška repetirka za velike boje res ni praktična, ker vojaku prehitro strelivo popali in se bo kaj lahko zgodilo, da, če bo sovražnik kaj prida prekanjen, bo armada z repetirkami obložena že vse strelivo posmodila, potem pa križem rok gledala, kako bo sovražnik od vseh strani pritiskati jel, ter se mu niti braniti ne bo mogla. Kaj ji bo toraj pomagala repetirka brez streliva? Nič več in nič manj kakor vsaka navadna metla. Potem ima pa menda puška repetirka tudi še to slabost, da ne nese daleč, kar se pa o sedanjih naših Werdlovih puškah gotovo ne more trditi, ako vujen in ročen strelec na 2000 korakov še vola z njo ubije — če ga namreč zadene!

Vnanje države.

Včeraj smo sporočali, da bo danes iztekel obrok, v katerem ima *Bolgarija Rusiji* dati zadostenje zaradi prijetega pijanega ruskega kavasa. Rekli smo, da je Kaulbars zahteval, da se mora takoj mestni prefekt iz službe izpustiti, ker je on odgovoren za postopanje svojih redarjev. Stvar se je sedaj nekoliko zasukala. Mestno starešinstvo Filipopeljsko je Kaulbarsovo zahtevanje takoj zavrnilo kot neumestno, ker je v Filipopelji oklican obležni stan, pri katerem pa izvrševalna oblast povsod od mestne na vojaško gosposko preide. Kaulbars se pa s tem ni dal odpraviti in zahteva, da naj se toraj vojaški mestni zapovednik Filipopeljski iz službe zapodi, ker so se njegovi ljudje drznili pijanemu Rusu revolver vzeti in ga domu spraviti. Do danes imajo Bolgari toraj še čas; kakor se čuje, ga pa ne bodo menda v smislu Rusije porabili, ker ne mislijo nobenega iz službe odpustiti ne prefekta in ne vojaškega zapovednika. Kaulbars je že zadosti drzen, da bo to smatral za ugoden povod zasedanja Bolgarije. Sicer pa pijani kavas ni imel družega namena, kakor v Filipopelju med ruskimi podaniki in domačini prav navaden pretep napraviti, za kar je bil najbrž nerodnej tudi najet, da bi se bil na ta način dal opravičiti prihod ruskih vojnih parnikov pred Varno, Burgas in Kavarno. Vse to pa Bolgarov ne straši ravno preveč, od kar vedó, da tudi druge velevlasti nad njihovo samostalnostjo čujejo. Cesarjev prestolni govor v Peštu, kakor tudi Kalnokyjeva razprava o naši zunanji politiki sta jih čudovito pokrepčala, da se z zaupanjem v bodočnost obračajo.

Sporočali smo že, da se je *odbor bolgarskega sobranja* pred volitvijo zbral v tajni seji, da postavijo kandidata za prestol. O tisti priliki jim je Čaharija Stojanov tako-le govoril: „Sošli smo se, da se pogovorimo in zedinimo v osebi, ktero nam bo jutri voliti. Vprašam Vas pa pred vsem, ali imamo še pravico prosto voliti? Ali nam pusti to Evropa?“ „Ne, ne pusti nam!“ „Vi toraj pravite, da ne! Le tu gori se ozrite v diplomatsko ložo, in takoj se bote prepričali, da niti jednega zastopnika evropskih velesil ni, ki bi nas podpiral in bi nam dal kak dober svet. Vidite toraj, kako prav sem Vam povedal, da Evropa ne mara za nas, da prav za prav Evrope za nas niti več ni ne! Kakor se mi vse dozdeva, bodo nas in našo deželo še take reči zadele, da je to brž ko ne naše poslednje sobranje. Gledé osebe, ki nam jo bo za kneza voliti, Vam po pravici povem, da če bi smeli prosto voliti, ne izvolimo nobenega družega, kakor našega junškega Battenberžana; toda sam tako dobro sprevidim, kakor Vi, da to ni nikakor mogoče. Jaz sem knezu Aleksandru pred tremi tedni pisal. Odgovora nisem nobenega dobil, in to zadosti jasno kaže, da se on gledé zopetne izvolitve popolnoma z nami strinja. Zato si moramo danes prisiljeni prostovoljno postaviti kandidata za jutrašnjo izvolitev, in tudi jaz mu bom dal glas, ker je položaj v deželi tako kritičen. Pred 500 leti podvrget si nas je sultan Bajazid; danes pa prav tisto namerava severni kolos, kteremu se malostna Bolgarija pač ne bo mogla ustavljati, ako pomislimo, kako se pred njegovo močno voljo vklanjajo: ponosni Albijon, mogočna Germanija in Avstro-Ogerska. Če si toraj jutri ne izvolimo zopet kneza Aleksandra, silijo nas k temu okoliščine, vsled kterih bi bila o zopetni izvolitvi Battenberga Bolgarija zgubljena, kajti Rusija bi jo prav v tistem trenutku razbila. Če pa Valdemarja volimo, je pa vendar še upanje, da se morda še ohranimo. Čez kakih 5 do 6 mesecev utegnejo se pa razmere že spremeniti in tedaj bo vstal bolgarski Bog in nam bo pomagal. Če Valdemar sprejme našo kruno, si moramo vse prizadeti, da bo spoštoval našo konstitucijo in da nam ne bo tujih bajonetov v deželo privabil. Če pa ne sprejme krone, potem si pa volimo Aleksandra in če ga nam Evropa ne privoli, proglasili bomo balkansko republiko. Druge rešilne poti ne vidim.

„Tems“ govori o odnošajih med *Avstrijo in Angleško*. Ta list vidi v tem „osvobojenje Avstrije iz nemškega oklepa“. Dalje misli, da govor Salisburyjev sicer ne razdira trocarske zveze, pa stavi novo činjenico v obseg orijentalne politike. Salisburyjev govor je nekaka obljuba, da bode An-

gleška Avstriji pomagala, ako bi ji bila Rusija na Balkanu preveč nadležna. „Tems“ trdi, da preden je bilo to govorjeno, so bili diplomatični razgovori med Avstrijo in Angleško, in Avstrija bode sedaj lahko s carom drugače govorila, ker bodo v Petrogradu vedeli, da bode Avstrija za ta slučaj, ko bi Rusija preveč segala v nje pravice, imela mogočnega zaveznika. Govor Salisburyjev, ki Avstrijo nekako osvoboduje od Prusije, bode vénil, da bode bolj pogumno in krepkeje postopala Avstrija Rusiji nasproti.

V *Petrogradu* sošel se je te dni pod predsedništvom generala Obručevega vojni svet o bodoči vojaški preosnovi Bolgarije. Vdeležili so se ga generali in štabni častniki, ki so že v Bolgariji služili, kakor so: Načelnik akademije za generalni štab, Dragomirov, dalje generali knez Kantakuzen, Sobolev, Kuropatkin in drugi. Misel na zasedanje kneževine so popolnoma opustili, ker so vsi dobro prepričani, da se bo na Bolgarskem tudi brez okupacije vse po ruski želji obrnilo. Kaulbarsovo potovanje so jednoglasno odobraval. Knežje vprašanje mislijo rešiti s tem, da se bo Bolgarom zapovedalo Mingrelskega kneza voliti. Knez Kantakuzen pojde v Bolgarijo za vojnega ministra. Vsi ruski častniki, ki so ondi že služili, pojdejo zopet nazaj, le tisti ne, ki so bili s knezom Aleksandrom preveč prijatelji. Tudi so rekli, da ima Bolgarska veliko preveč vojakov, in bo treba armado zdato zmanjšati.

„Nation Revier“, *list angleških toriescev*, je prinesel prav zanimiv članek, o kterem se govori, da ga je pisal Salisbury sam, ter se smatra kot komentar njegovemu govoru v Guildhallu na banketu lordmajorskem. Ta članek naznanja, stališče angleške politike v vzhodnem vprašanju in ob enem označa namere in prizadevanje drugih velevlasti evropskih v akciji proti Rusiji. Nemška politika bi po tem članku imela zabraniti vsako zvezo Francoske s katero-koli velevlastjo; zaradi tega naj prijenjuje Prusija kolikor moč Rusiji, a naj se ogiblje zaveze z njo. Avstrijska politika naj hodi za tem; mirne stvari naj v miru pušča, in naj zapreči vsako naglo in nepričakovano gibanje. Francoska je nesposobna in izolirana. Italija se drži politike „kdo dá več“ in bode šla za tistim, kdor ji več ponudi. Angleški interesi so v nevarnosti, kedar Rusija posede Carigrad, a ob enem je na korist Angleške ne zaprečiti napredujoče Ruse, ako nobena velevlast razun Turčije noče braniti Carigrada; Angleži bi le prisiljeni bili, iskati kompenzacije, da varujejo izhod iz Belega (Marmora) morja v Sredozemsko morje. V skrajnem slučaju našla se bode že kaka vlast, ki bode sposobna za sodelovanje. To more biti samo Avstrija. Avstro-ogerska zaveza z Nemčijo mora imeti samo ta namen, da Avstrijo in Nemčijo varuje pred Rusom. Avstrija pak ne sme se obvezati na pomoč zoper Francosko ob času nemško-francoske vojske. Ob enem času mora Nemčija svojo moč prihraniti zoper Francosko in dalje ne sme nikoli očitno stopiti na stran Avstrije zoper Rusijo. Naravni zaveznik Angleške je samo Avstrija. Pripomoč Nemčije in Turčije more biti samo omejena; z Avstrijo pak mora gojiti najtesnejše sporazumljenje. Dosedanja naklonjenost Nemčije naj spremlja ti dve državi in le previdnost mora pokazati nasprotno. Angleška mora med tem premisliti, ali ne kaže sprijeti se z Rusijo pod Carigradom ali v Mali Aziji bolj, kakor pa v Osrednji Aziji, kjer bi bila sama na-se napotjena. — Ali je v teh vrstah res naznačena angleška politika? Diplomati je povedó ravno nasprotno temu, kar zares nameravajo, in delajo nekako, kakor zajec, ki skače sem in tje, da preganjalci sled zgubé. Tako nediplomatičen ni „diplomat“ Salisbury, da bi odkril svoje tajne misli. Mnogo reči se sicer tu nahaja, o kterih svet ravno tako sodi, kakor je v tem članku, n. pr. da je nemška politika potuhnjena in dvojezična. Javno naj gré z Rusijo, a tajno naj dela zoper njo, javno naj bo proti Avstriji ali tajno naj bode za njo. To je menda najvišja politična modrost za Prusko-Nemško. — Mi pa mislimo, Bismark bi rad pomagal Avstriji, še raje pa sebi; kedar pa Rus spregovori, pa bolj posluša njegove besede, kakor naše (avstrijskega kabineta). Avstriji je pa knez Bismark toliko ljub in jo k sreči pritiska, da ji skoraj sape zmanjkuje, ali mahoma se ohladi, kedar ga kdo drug, močnejši od Avstrije, nagovori.

Bismark se je te dni izredno nekoliko v Berlinu mudil in je pri tej priliki tudi ptuje diplomate okoli sebe zbral. Izrekel jim je svoje prepričanje, da nad ohranjenjem miru prav nič ne dvomi. To se vse prav lepo sliši ali bere, ali nekako čudno je soglasje teh besedi s povišanim državnim proračunom nemškim. Stroški letos znašajo 751 milijonov mark, za 53¹/₂ milijona več memo lani.

Na *Belgiškem* tudi ni vse, kakor bi moralo biti. Silni boji čakajo državnih zborovalcev. Desnica napada sedanji kabinet zaradi nameravane preosnove vojaške postave, po kateri bi moral vsak osobno služiti, kdor ima potrebne lastnosti. Tako so nekteri poslanci razljuteni, da so ministerstvu sporočili, da naj se le kar na odhod pripravi, če misli res osobno vojaško službovanje vpeljati. Poslednji tirjatv vpira se tudi general Brialmont, ki trdi, da sedaj ni čas za take preosnove, temveč naj rajše mislijo na vtrditev dežele. Časi so nevarni in male države morajo pred vsem na to gledati, da se ohranijo, kar je le z izvrstno utrditvijo mogoče. Belgija se mora pred vsem dobro ob reki Maas zavarovati. Na morji ji ni toliko silne, kajti Antverpen je dobro zavarovan in mu

celó s torpedi ne morejo do živega, kajti široki jarki okoli njega, ki so z vodo napolnjeni, bi jih že sami odvrčali. Le kazemate bi bilo tu pa tam treba nekaj popraviti. Silno potrebno pa je utrditi Lüttich, ki je sedaj v nevarnosti, da ga sovražnik lahko razpé ali pa zasede in bi ga belgiška armada niti rešiti ne mogla, če bi se mesto bolje ne utrdilo.

Izvirni dopisi.

Iz Remšnika, 15. novembra. (Blagoslovljenje šole na Remšniku in darilo družbe sv. Cirila in Metoda.) Že 13. novembra zvečer so možnarji po Remšniških hribih oznanovali posebno svečanost in prihod uda družbe sv. Cirila in Metoda g. Ivana Hribarja iz bele Ljubljane. 14. novembra rano so zopet možnarji pokali, da je po Marenberški dolini odmevalo.

Ob 1/2 10. uri se podá šolska mladina iz farovža med pokanjem možnarjev in veselo godbo spremljana od domačega g. župnika, g. Iv. Hribarja in g. Konrada Mejovškega, učitelja v Marenbergu. V cerkvi se je zapelo „Veni sancte spiritus“ po obredu za blagoslovljenje šol. Na to se je šolska mladina med zvonjenjem in godbo podala v procesiji k šoli, da se je tudi ta blagoslovila. Kmaló potem vršilo se je sv. nedeljsko opravilo s primerno pridigo o podučevanju mladine. Pri darovanju je zadonela v ta namen sestavljena od g. Bizjaka, učitelja v pokoju, sedaj organista primerno ginljiva pesem.

Po božji službi se podá šolska mladež in občinstvo, ogromno število Remšničanov in sosedov zopet v šolo, kjer so se vršili nagovori.

Gosp. župnik J. Ž. predstavi navzočim gosp. Ivana Hribarja kot zastopnika družbe sv. Cirila in Metoda, in nadaljuje: Velečastiti gostje in preblagi Remšničani pozdravljam vas kot Slovence in blage narodnjake, ki ste svojo udanost materi Sloveniji in presvitlemu cesarju Francu Jožefu ob raznih priložnostih iskreno dokazali, saj tudi imate v svojih prsih srce na pravem mestu.

Danes smo se tukaj zbrali, da se je blagoslovila nova dozidana šola, namreč drugi razred, kar ima svoj poseben in znamenit pomen. Kristus je rekel: „Pustite male k meni priti, kjer njih je nebeško kraljestvo“, in jih je blagoslovil. Jaz pa rečem: Ljubi stariši! puščajte radi svoje otroke v šolo hoditi, da se potrebnih reči naučijo za dušo in telo ta in oni svet, saj vam bodo, kedar odrastejo, neizrečeno hvaležni. Blagoslovila se je šola, naj bi toraj nikdar ne prišel v njo neverski brezbožni duh. V tej šoli naj se toraj podučuje v krščansko-narodnem duhu, ne pa v nasprotnem, da bi se slovenskim otrokom tujčina v glavo ubijala.

Ranjki škof, nepozabljivi A. M. Slomšek, o tem piše: „Neumni so stariši, ki svojo deco zato dajejo v šolo, da bi se nemščine naučila, ter mislijo, da je dobra šola taka, v kateri se otroci nemškutariti prav debelo učijo, čeravno poleg nemškutarenja Boga, očeta in mater pozabijo. Taka gola nemškutarija v šoli je morija zlahtnega srca in pa blagega slovenskega duha! Iz takih nemškutarskih šol prirastejo mladi bahači, pa stari berači, prteni kmetiški gospodje, pa slabi orači in gospodarji za zjokati se. Znajo mnogo govoriti, dobrega storiti pa malo. — Niso li ravno taki ponemčeni modrovalci prvi podpihovalci in puntarji bili? Je li tega nemška beseda kriva? Ne daj Bog! pač pa krivo podučevanje v nemščini to dela, ako se za nemščine del drugi veliko potrebnejši nauk zamudi, in deci, ki vrlo nemški zná, grdi napuh vsadi, ki zarodi napácnost, gizdost in nepokorščino, ki so rojnice vsake grdobe in nesreče. Je-li ne pride največ študiranih kmetov na boben? Nemščina bodi šolske omike navrček, ne pa edina (svetna) modrost.“

Tako piše ranjki škof Anton Martin Slomšek. Sedaj pa imamo itak postavó, da v uradnih jazih morajo slovenski jezik znati in vsak človek, ako se dobro maternega jezika nauči, bo lahko povsod dobro izhajal. Na podlagi slovenskega jezika se še le zamore nekoliko v nemščini podučevati, kakor pri nas avstrijska šolska postava velevala.

Jaz iz lastnega prepričanja vem, kolika neumščina je nemškutarenje v šoli. Ko sem doma še v šolo hodil, dokler so Slovenske gorice spadale še pod Sekovsko škofijo, smo se morali v šoli učiti: „was ist ein Hauptwort, was ist ein Beiwort, ein Bindewort“ itd. in ako ni znal, so mu gospod učitelj nasipali s palico po rokah, da je tri dni skelelo po dlani.

Razumel sem še le v drugi latinski šoli to, kar so mi v glavo zabijali kot šolarčeku domače šole. Še zdaj mi je žal za isti čas, kojega sem moral potratiti pri nemškutarskem podučevanju.

Žalibog, da je namen istega pruskega društva ravno tisti, kakor je bil ob času, ko sem še jaz doma v šolo hodil. Isto društvo tirja, da se mora slovenska deca ponemčiti, in to je grozno. Kar je otrok iz slovenskih maternih prs sesal, to bi moral v taki šoli zavreči, se potujčiti in sovražnik slovenskega jezika postati, t. j. pripraviti bi se moral za pruski plen, ker ravno Prusi bi radi do Jadranskega morja svoje kraljestvo razširili, t. j. Avstrijo bi radi razdrli, kar pa mi prostovoljno ne bomo pustili, ter tudi naše mladine tujcem ne bomo izdali.

Mi ostanemo Slovenci, vdani našemu presvitlemu cesarju in se nočemo njemu izneveriti ter tudi ne otrok izdati, kakor to storiijo Judeži, temveč je hočemo v slovensko šolo voditi, da se izurijo in izgojé za vero, domovino slovensko in cesarja našega.

Potreba je nastala, da se je šola na Remšniku razširila, ker je premnogo otrok bilo za le eden razred. Premišljevali smo, kako bi se dalo to doseči, da prebivalci ne bi bili preveč mučeni. Prosili smo prvič našega presvitlega cesarja, da nam nekoliko podarijo, in naša prošnja ni bila zastoj, bila je milostno uslišana in dobili smo 200 gld. za našo šolo. Hočemo Njim zato hvaležni ostati do slednje kaplje krvi in našo zahvalo tudi ustmeno izraziti. Toraj: Živio milemu našemu vladarju. (Navdušeno zadoni po šolski sobi trikratno „živio“.)

Dalje smo prosili podpore od deželnega štajarskega odbora za (1000) tisoč goldinarjev brez obresti. Pa deželni odbor nam je prošnjo odrekel. Ni nam dal ničesa.

Bolelo nas je to odrekanje, a potrlo nas ni. Obrnili smo se z velikim zaupanjem na družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. To je slovenska družba za šole, v kateri vsak ud plača na leto 1 gld. Z nabranim denarjem se podpirajo narodne šole. Ista družba nam je blagovoljno obljubila pomagati s (1000) tisoč goldinarji.

(Konec prih.)

Domače novice.

(„Sokol“) ima nocoj v čitalničnem steklenem salonu strelanje. Kdor hoče še lahko pristopi. Danes bodo dobili jako lepe reči, ki jih bo kupilo društvo samo in darovalo najboljšim strelcem.

(Kmetijsko potovalno predavanje v Boštanji) ima tajnik c. kr. kmetijske družbe gosp. Gustav Pirc v nedeljo 21. t. m. zjutraj ob 7. uri. Predavanje, ki je bilo naznanjeno v tem listu za 24. oktobra t. l., je moralo izostati zaradi procesije v Boštanji. — V nedeljo 21. t. m. popoldne ob 3. uri predaval bode pa gosp. Pirc vsled vabila sevniske kmetijske podružnice v Sevnici na Štajarskem.

(Volilce Postojnsko-Logaškega okraja) vabi izvrševalni odbor kluba narodnih poslancev na volilni shod, kateri se bode vršil v nedeljo 21. novembra ob 4. uri v Postojni v gostilni gospoda Vičiča. Predstavljalji se bodo pri tem shodu kandidati za deželni in državni zbor.

(V Loškem potoku) se je danes ob 4. uri in 10 minut slišal močen potres, ki je trajal komaj 1 sekundo. Kakor se more v naglici človek zavesti, je šel menda sunek od severo-zadada proti južnemu vzhodu. — V velikem altarju farne cerkve že stoji krasna slika sv. Lenarta, ki dela vso čast slikarju Petru Ogrinu iz Vrhniške.

(V Logatcu) so prijeli postopača, ki je že silno veliko sveta videl. Pravi, da je bil svoje dni mašinst in se je iz Novega Jorka v London vozil. Blizo angleških obal razbije se mu nekega dne ladija in je 200 ljudi pri tistej priliki vtonilo, on sam je pa zgubil 700 gold. Doma je pa na enem Avstralskih otokov. „Laib. Ztg.“, kterej smo to novico povzeli, pravi, da bi mož vtegnil blazen biti ali pa simulant.

(Pisar,) ki je več v notarskih delih, dobi takoj službo proti mesečni plači 30 goldinarjev pri gosp. J. Plantanu, c. k. notarju v Zatičini.

(Nekaj za zimo). Vsakemu, kdor ima po zimi zunaj opraviti, se primeri, da se mu obuvalo premoči. Mokrega obuvala ne obešaj ali ne postavlja k peči, temveč nasuj vanj polno ovsá ter nasuto obuvalo postavi pod klop ali kam v kot. Oves potegne vso mokroto ná se, vsled česar črevlji lepo

mehki ostanejo in pa ne skrčijo se ne, ker tega napet vložén oves ne dopušča. Kdor ne verjame, naj skusi.

(Razpisana) je služba okrajnoobčinskega zdravnika v Konjici v Hercegovini. Plače je 1200 gld. stanarine pa 150 gld. na leto in se plača vleče vsak mesec naprej. Politične komisije in sodnijske funkcije se mu bodo posebej nagradile. Imeti mora domačo lekarno in zdravila po določeni taksi prodajati. Za vsak obisk bolnikov v mestu spodobi se mu 35 kr. podnevi, 50 kr. ponoči; če gre pa venkaj iz mesta v področje domačega okraja, pa 3 gld. in pa voz ali pa konj za ježo. Konjiške reveže mora zdraviti brezplačno. Prebivalcev je v Konjici 1520; mesto stoji ob veliki cesti Sarajevo-Mostar. Od Mostarja do Konjice je 80 kilometrov od Sarajeva pa le 60 km. V okolici se gradi ravnokar železnica. Prosilec mora biti doktor vsega zdravilstva in naj prošnjo vloži do 10. decembra na okrajni urad v Konjici.

(Pošta in brzojav) združena sta od 16. t. m. v Nabrežini na Primorskem. Služba je samo dnevna.

(Kolere) ni več ne v Trstu, ne v Istri ne na Hrvatskem in kar so delegacije v Budapeštu, jo tudi v madjarski metropoli ni več.

Razne reči.

— Na svetu ni vse slabo in sprideno, veliko je tudi dobrega; je bilo, pa je tudi še sedaj. — Poglejmo le v našo Ljubljano. — Ves pretekli teden so bile v cerkvi č. oo. frančiškanov dvakrat pridige, zjutraj ob 5. uri in zvečer ob 6. uri na ta način, kakor so o sv. misijonu. Častiti oo. govorniki se niso naveličali opominjati, niti ljudje poslušati, vsak dan je bila cerkev gosto natlačena, posebno pa zvečer, ko so prišle delavke iz smodkarske tovarne. — Procesije za sveto leto so bile v St. Jakobski fari pretečeno nedeljo teden, t. j. 6. t. m., a to nedeljo so bile v stolni fari sv. Nikolaja. Ljudi je bilo toliko, da je minulo skoraj četré ure, preden so zadnji stopili v cerkev, ko so šli po cerkvah odločenih za obiskovanje v svetem letu. Veselo in spodbudno v našem mestu je tudi to, da se ljudje v svojih oporokah spominjajo cerkvá in sirotišč, tako n. pr. Vincencijeve družbe, ki skrbi za reveže, katerih je dandanes vedno več, posebno pa zapuščenih sirot. Marsikaj lepega in hvalevrednega bi lahko navedel iz našega mesta, za danes naj bode to dovolj, da pošteni ne opešajo pri svojem prizadevanju razširjati božje kraljestvo na zemlji in ne obupajo, videti, da je njih prizadevanje dostikrat brez sadú. Na svetu je pač tako, kakor je zapisano v sv. evangeliji: ljulika in pšenica, oboje raste skupaj do časa žetve.

— Nesrečna Bolgarija! Vsled lanske vojne je žrtvala Bolgarija vse, kar je ji bilo mogoče in tako prišla do skrajne meje uboštva. Bila je pred vojno po dunavskih mestih kupčija jako živahna, a sedaj je soparna tihota, kateri navadno gospodarski polom sledi. Pridelalo se je letos manj, nego druga leta; veliko zemlje je ostalo neobdelane, in kar je bilo obdelane, je le malo obrodilo. Dasiravno je bolgarska zemlja bolj rodovitna, nego srbska ali rumunska, vendar primanjkuje vsled vojne bolgarskemu kmetu živina, s ktere pomočjo bi mu bilo mogoče zemljo dobro obdelovati. Ker je položaj v tej deželi še vedno jako negotov, prodajajo prebivalci svoje posestva za vsako ceno. Meščan in kmet propada, vsakdo hrepeni po trajnem miru. Da sta vlada in regentstvo o vsem tem dobro podučena, se razume, in temu je tudi pripisati, da se v naj-novejšem času trudita, Rusom v vsem vstrezati.

— Ljudska štetev na Pruskem je bila 1. decembra 1885 in „Statist. Corr.“ piše, da je sedaj na Pruskem 1287 mest. 12 mest ima več nego 100 tisoč prebivalcev, 14 od 50 do 100 tisoč, 6 od 40 do 50 tisoč, 12 od 30 do 40 tisoč in 38 od 20 do 30 tisoč prebivalcev. Število mest se v 15 letih ni spremenilo.

— O denarnih razmerah na Francoskem piše „Journal Officiel“ sledeče: Dohodki v zadnjih mesecih so bili za 61,095,850 frankov nižji, kakor so bili nastavljeni v proračunu, in manjši za 35,515,800 frankov, kot v isti dóbi lanskega leta. — Dalje omenja list nesreč, ktere so zadele južno Francijo po velikih povodnjih, in pravi, da je tudi na Francoskem največji vzrok povodnjim neusmiljena sekira, ki gozde opustošuje. Za nasade neškrbi nihče in vsled tega vsak potoček naraste v derečo reko, ter prinaša s sabo kamenja in peska in zasipa z njim rodovitna polja in travnike, po gorah štrlé gole pečine, dež naglo prižene vodo, in v kratkem času je vse uničeno. Tako je povsod, ker ljudje ne prestopajo zakonov narave.

— Gibanje na Sueškem kanalu. Na Sueškem kanalu se izkazuje to leto nazadek memo preteklega leta. Poslednja naznanila se tako glasé: Meseca oktobra leta 1886 je šlo po Sueškem kanalu 235 ladij, a lansko leto v tem času 273; prihodka je bilo 4,510,000 frankov, a leta 1885 4,966,957 frankov. V prvih desetih mesecih tega

leta je šlo po kanalu 2621 ladij, a pretečeno leto v tem času 3093 ladij; dohodka je bilo 47.522.429 frankov proti 52.488.913 frankov leta 1885. Številke dokazujejo, kako je kupčija to leto padla.

— **Prebivalstvo v Ameriki.** V severni Ameriki je 56 milijonov ljudi; domačinov je 49, a samo naseljencev je 7 milijonov. Murinov je n. pr. toliko, kolikor inostrancev, od teh je zopet britanskega debela skoz 10 let od leta 1870 do 1880 prišlo se poprek po 200.000 vsacega leta, a leta 1882 789.000, med temi je odraslih od 15. do 40. leta 60 odstotkov. Ako se vzame ljudska vrednost po oni ceni, kakoršna je bila prej za spretne sužnjega, namreč 1500 dolarjev, tako so ti prišleci v denarjih vredni 1420 milijonov goldinarjev, ako se pa ostalih 40 odstotkov ceni samo po 1000 dolarjev na osebo, tako znaša to zopet 630 milijonov gold. Nadalje se sme računati, da je že vsak naseljenik imel v gotovini poprek računeno 125 dolarjev, tako bi predstavljala ta emigracija l. 1882 2250 milijonov. Ker pa ni vsako leto tako preseljevanje, se vendar more reči, da ta poprek v enem letu več znese, kakor prihodki vseh zlatih in srebrnih rudnikov zemlje. Se več, kakor gmoten dobiček, je pa prirastek omikanih ljudi, ki so iz tega ali onega vzroka zapustili domovino.

Telegrami.

Dunaj, 17. nov. „Wr. Ztg.“ sporoča, da je šel sporočnik Ludolf v pokoj. Cesar mu je izrekel svojo polno priznanje za izvrstno in zvesto službovanje državi.

Dunaj, 17. nov. Kakor listi sporočajo, je grof Jan Tarnovski imenovan za deželnega maršala v Galiciji.

Budapešt, 17. nov. Včeraj je avstrijski budgetni odsek po predlogu poročevalca Poklukarja sprejel proračun skupnega finančnega ministerstva in najvišjega računskega dvora: dalje predlog poročevalcev naprositi avstrijskega finančnega ministra, da pojasni proračun za carino, z namenom, svoto carinskih dohodkov zvikišati. V ogrskem odseku je ministru zunanjih zadev Andrassy pomenljivo ugovarjal o trocarski zvezi, konečno je pa vendar priznal svoje soglasje z Kalnokyjem. Jutri razpravlja avstrijski budgetni odsek proračun unanjenja ministerstva, v petek vojni ekstraordinarij, v soboto bo javna seja, večji del prihodnjega tedna pa zborovanje.

Umrli so:

V bolnišnici:

13. nov. Jakob Kos, gostač, 80 let, katar v črevesu.

Tuji.

15. novembra.

Pri **Matiču:** M. Freiburg, igralec, z Dunaja. — Herlich, Sotelscheg in Kornitzer, trgovci, z Dunaja. — Gustav Goldscheider, potovalec, iz Kernova. — Alojzij Šubie, podobar, iz Poljan.

Pri **Stonu:** Michaelus, potovalec, iz Frankfurta. — Sruh, Wenzl, Fischer in Littmann, trgovci, z Dunaja. — Otto Goebel, trgovec, iz Fueda. — H. Iselstöger, trgovec, iz Bludencea. — Peter Golisch, trgovec, iz Novi sada. — Martin Dežela, trgovec, iz Idrije. — Homann, posestnik, iz Radovljice. — Anton Köhlert, vodja, iz Koroškega. — Franc Jaschi, inženir, iz Pulja. — Schukri in James, zasebnika, iz Reke.

Pri **Bavarskem dvoru:** J. Kozjek, krčmar, iz Lesc.

Pri **Avstrijskem caru:** Emil Tinkel, potovalec, z Dunaja. — Karol Eisert, bukovez, s hčerjo, iz Ljubljane.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v num	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	734.63	+ 6.4	sl. vzh.	oblačno	8.00
16. 2. u. pop.	733.63	+ 13.6	sl. jzap.	del. jasno	dež
9. u. zveč.	735.28	+ 6.6	sl. zap.	jasno	

Dopoludne oblačno, čez dan jasno; jasna noč. Srednja temperatura 8.9° C, za 5.3° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

17. novembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 60	kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 65	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	113 „ 55	„
Papirna renta, davka prosta	101 „ 20	„
Akije avstr.-ogerske banke	870 „	„
Kreditne akcije	284 „ 80	„
London	125 „ 75	„
Srebro	— „	„
Francoski napoleond.	9 „ 94	„
Ces. cekini	5 „ 94	„
Nemške marke	61 „ 62 1/2	„

Izdajatelj in odgovorni vrednik Matej Močnik.

Tržne cene

dné 17. novembra t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	87	Špeh povojen, kgr.	—	64
Rež,	4	87	Surovo maslo, „	—	85
Ječmen, „	4	22	Jajce, jedno „	—	3
Oves, „	2	76	Mleko, liter „	—	8
Ajda, „	4	22	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso, „	4	22	Telečje „	—	56
Koruza, „	4	71	Svinjsko „	—	58
Krompir, „	2	78	Koštrunovo „	—	30
Leča, „	9	—	Pišaneč „	—	40
Grah, „	9	—	Golob „	—	17
Pižol, „	10	—	Seno, 100 kgr.	2	78
Maslo, kgr.	—	90	Slama, „	2	78
Mast, „	—	63	Drva trda, 4 mtr.	6	10
Špeh svež, „	—	52	„ mehka, „	4	—

(2)

Naprodaj je izvrsten Slivovec,

pridelek iz leta 1885, ki ima 21 stopinj, liter po 50 kr. pri grajščinskem oskrbnistvu na Raki na Dolenjskem.

V čast presv. Trojici.

Sveta maša, zložil in založil ter posvetil blgrd. gosp. Antonu Foersterju skladatelj Ignacij Hladnik.

Na prodaj v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani po 60 kr. (10)

Žrebanje že prihodnji mesec.

KINCSEM SREČKE a 1 gl. 11 srečk 10 gl. samo

Glavni dobitek v gotovini

gld. 50.000 gld.

10.000 gld., 5000 gld. z odtegljajem 20% — 4788 denarnih dobitkov.

(20)

Kincsem-srečke dobivajo se v loterijskem bureau ogerskega Jockey-kluba: Budapešta, Waitznergasse 6.

Vožnji red c. kr. priv. južne železnice.

Z Dunaja v Trst.

Postaje	Jadrni vlak	Brzovlak	Poštni vlak	Mešani vlak	Osobni vlak
Dunaj Odhod	7— zvečer	7:00 zjutraj	8:50 zvečer	1:20 popold.	—
Mürzzuschlag	10:29	10:20	2. 5 po noči	5:25	—
Gradeč	12:28 po noči	12:55 popold.	6— zjutraj	9:20 zvečer	10:50 dopold.
Maribor	1:49	2:27	8:20	11:30 po noči	2:32 popold.
Pragarsko	2:16	—	9—	12:10	3:35
Celje	3:15	3:53	10:30 dopold.	1:45	6— zjutraj
Laški Trg	—	4: 9	10:46	2: 4	6:23
Zidani Most	3:51 zjutraj	4:44	11:40	2:45	7:11 zvečer
Litija	—	5:29	12:33	3:43	8:32
Ljubljana	5:12	6:14 zvečer	1:29 popold.	5:40 zjutraj	10:20
Postojna	6:30	7:55	3:37	7:50	1:58 po noči
St. Peter	6:52	8:19	4: 8	8:22	2:48
Divača	7:19	8:53	4:46	9: 2	3:59
Nabrežina	8:16	9:39	5:54	10:14 dopold.	5:40 zjutraj
Trst Prihod	8:42	10. 5	6:30 zvečer	10:50	6:30

Iz Trsta na Dunaj.

Postaje	Jadrni vlak	Brzovlak	Poštni vlak	Mešani vlak	Osobni vlak
Trst Odhod	8:30 zvečer	7— zjutraj	10— dopold.	6:30 zvečer	7:10 zvečer
Nabrežina	9:19	7:32	10:51	7:17	8:44
Divača	10: 3	8:27	11:56	8:31	11: 5
St. Peter	10:33	9: 3	12:56 popold.	9:25	12:34 po noči
Postojna	10:51	9:24 dopold.	1:21	9:51	1:16
Ljubljana	12: 7 po noči	10:52	3: 7	12:20 po noči	5— zjutraj
Litija	—	11:31	3:57	1:15	6:17
Zidani Most	1:24	12:40 popold.	4:59	2:22	7:50
Laški Trg	—	1: 3	5:22	2:47	8:25
Celje	1:59 po noči	1:20	5:42	3: 8	8:54 dopold.
Pragarsko	3: 2	—	7:13 zvečer	5— zjutraj	11:15
Maribor	3:29	2:50	7:58	5:55	12:30 popold.
Gradeč	4:55 zjutraj	4:25	10:25	8:20	4:35
Mürzzuschlag	6:54	6:54 zvečer	1:47 po noči	11:47 dopold.	9:35 zv. Prih.
Dunaj Prihod	10—	10:00	6— zjutraj	4— popold.	—

Druge železnične zveze na Slovenskem.

Št. Peter—Reka.

	zjutraj	zjutraj	popold.	zvečer
Št. Peter Odhod	7: 5	9:15	4:20	9:40
Reka Dohod	8:49	11:17	6:18	11:42
	zjutraj	dopold.	popold.	zvečer
Reka Odhod	5:45	10:25	5:25	8:15
Št. Peter Dohod	8: 8	12:32	7:50	10:16

Zidani Most—Zagreb.

	zjutraj	zjutraj	popoldne	zvečer
Zidani most Odhod	4: 5	4:40	12:50	5:15
Zagreb Dohod	6:51	9:30	4:23	8:00
	zjutraj	popoldne	zvečer	zvečer
Zagreb Odhod	8:25	1:33	8:01	10:28
Zidani Most Dohod	10:59	4:21	12:33	1: 4

Divača—Pulj.

	zjutraj	zjutraj	popold.	zvečer
Divača Odhod	9:10	4: 5	9:10	—
Pulj Dohod	12:44	8—	12:26	—
	zjutraj	zjutraj	popold.	zvečer
Pulj Odhod	5—	11:52	4:20	—
Divača Dohod	8:17	4:30	8:11	—

Pragersko—Kaniža.

	zjutraj	zjutraj	zvečer
Pragersko Odhod	3:35	9:35	8:10
Kaniža Dohod	6:17	1:15	11:35
	popoldne	zvečer	zjutraj
Kaniža Odhod	2:45	11:20	5:20
Pragersko Dohod	6:12	1:28	8: 7

Maribor—Celovec.

	zjutraj	zjutraj	popold.	popold.
Maribor Odhod	9:15	3: 5	—	—
Celovec Dohod	1:52	7:30	—	—
	popoldne	zvečer	zjutraj	zjutraj
Celovec Odhod	1:55	8—	—	—
Maribor Dohod	6—	12:10	—	—

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.